Den giftig tvivl - *Indstilling til Cavlingprisen*

Historien om ”Den giftige tvivl” udspringer af et rygte om, at flere dissektionsvejledere, der har arbejdet på Panuminstituttet i København har fået kræft i en usædvanligt ung alder. Nogle er døde. Men ingen har undersøgt, om det er et tilfælde at så mange har fået kræft før de fyldte 35 - eller om det deres sygdom kan hænge sammen med arbejdet i kælderen. Det sætter Merle og Frederik sig for at finde svaret på for fire år siden.
Arbejdet med historien tager journalisterne ind i dybt personlige historier om kræft, tvivl og oplevelsen af at Københavns Universitet ikke har taget advarsler fra studerende seriøst, og at de derfor kan have udsat en lang række unge mennesker for en stor kræftrisiko ved at have haft for høje niveauer af formaldehyd i dissektionssalen.
Men projektet udvikler sig samtidig til at afsløre, hvordan stærke lobbykræfter har haft konkret indflydelse på anerkendt toksikologisk og epidemiologisk forskning, og grænseværdier for kræftfremkaldende stoffer i EU.

I dokumentarerne afslører journalister en række fejl og mangler i KU's undersøgelse af formalin-niveauer i dissektionskælderen, der betyder at KU og Hovedstadens arbejds- og miljømedicinske afdeling nu er i dialog om en større epidemiologisk undersøgelse af kræfttilfældene. Samtidig fører dokumentaren til at ét kræfttilfældene, der tidligere blev afvist af den arbejds- og miljømedicinske afdeling på Bispebjerg Hospital efterfølgende, er blevet genoptaget, og flere sager er anmeldt til AES.
Journalisterne ender samtidig med at afsløre dybe interessekonflikter hos en af Danmarks førende formaldehydforskere, der samtidig er ansvarlig for forskningsintegritet på Det Nationale Forksningscenter for Arbejdsmiljø (NFA). I en forskningsartikel han er forfatter på, får industrifolk lov til at ændre i forskningsartiklen konklusion, hvilket fik eksperter til at kalde det ”pengeregimets sejr over den videnskabelige kvalitet”.
I dokumentaren afsløres det også, hvordan kemilobbyister har været med til at skabe tvivl i forbindelse med EU's regulering af kemikaliet formaldehyd og journalisterne laver en større kortlægning af 200 studier, der viser at studier finansieret af industrien er mindre tilbøjelige til at påvise en sammenhæng mellem formaldehyd og kræft i mennesker.

Arbejdet med dokumentaren har krævet langvarige relationer til sårbare medvirkende, der har haft meget på spil i forhold til deres arbejde og relation til KU. Denne del af journalisternes arbejde har fyldt meget, ikke for afsløringernes skyld, ikke for fortællingens skyld, men for etikkens skyld. I en tid, hvor adgangen til kilder ofte er hurtig, men overfladisk, og hvor historier forenkles i højt tempo, repræsenterer Den giftige tvivl en journalistisk praksis, der bygger på tid, tillid og grundighed.

De to journalister formår altså på forblændede vis at tage en historie, der udspringer af unge lægers sårbarhed, tvivl og frustration over KU - til at være en afsløring af, hvordan de største lobbyorganisationer i EU har direkte indflydelse på den frie forskning, der bliver lavet i Danmark og resten af verden, og som ligger til grund for vores lovgivning.
Journalisterne formår i alt deres dækning at give tvivlen og nuancerne plads og de medvirkende er ikke bare cases, men er komplekse mennesker med alt fra overlevelsesskam og sorg til humor og håb.

Få journalister evner på denne måde at arbejde med sårbare kilder og tvivl over flere år, til at kunne grave sig dybt ned i kompliceret lobbyisme-stof og frembringe store internationale afsløringer, uden at gå på kompromis med den kunstneriske, eksperimenterende og medrivende fortælling.

Alt det gør Frederik Hugo Ledegaard Thim og Merle Baeré i ”Den giftige Tvivl” og derfor fortjener dette årets Cavlingpris